

20240881753

УСТАВЕН СУД НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Уставниот суд на Република Северна Македонија, во состав Добрила Кацарска, претседател на Судот и судиите Насер Ајдари, Јадранка Дабовиќ-Анастасовска, м-р Тајјана Васиќ-Бозациева, Елизабета Дуковска, д-р Осман Кадриу, д-р Дарко Костадиновски, д-р Ана Павлова-Данева и м-р Фатмир Скендер, врз основа на член 110 од Уставот на Република Северна Македонија и член 70 од Деловникот на Уставниот суд на Република Северна Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.70/1992 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.202/2019, 256/2020 и 65/2021), на седницата одржана на 9 април 2024 година, донесе

ОДЛУКА

1. СЕ УКИНУВА Правилникот за формата и содржината на прекршочниот платен налог („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.285/2022 од 28 декември 2022 година).
2. Оваа одлука ќе се објави во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Образложение

I

По повод иницијативата на министерот за правда, со Решението У.бр.145/2023 од 31 јануари 2024 година, Уставниот суд на Република Северна Македонија поведе постапка за оценување на уставноста на актот означен во диспозитивот од оваа одлука, бидејќи основано се постави прашањето за неговата согласност со Уставот на Република Северна Македонија.

II

На седницата Судот утврди дека оспорениот правилник е донесен врз основа на член 17-б став 2 од Законот за лизинг („Службен весник на Република Македонија“ бр.4/2002, 49/2003, 13/2006, 88/2008, 35/2011, 51/2011, 148/2013, 145/2015, 23/2016, 37/2016 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.173/22).

Во член 1 од Правилникот се предвидува дека со овој правилник се пропишува формата и содржината на прекршочниот платен налог.

Според член 2 од истиот правилник, прекршочниот платен налог за давател на финансиски лизинг, корисник на лизинг, односно друштво за ревизија е отпечатен на хартија со бела боја во А4 формат. Формата и содржината на прекршочниот платен налог од ставот 1 на овој член се дадени во прилог 1 кој е составен дел на овој правилник.

Согласно со член 3 од Правилникот, прекршочниот платен налог за одговорното лице во давателот на финансиски лизинг, во корисникот на лизинг, односно друштвото за ревизија е отпечатен на хартија со бела боја во А4 формат. Формата и содржината на прекршочниот платен налог од ставот 1 на овој член се дадени во прилог 2 кој е составен дел на овој правилник.

Во член 4 од оспорениот правилник се предвидува дека прекршочниот платен налог за трговец поединец-корисник на лизинг е отпечатен на хартија со бела боја во А4 формат. Формата и содржината на прекршочниот платен налог од ставот 1 на овој член се дадени во прилог 3 кој е составен дел на овој правилник. Прекршочниот платен налог за физичко

лице-корисник на лизинг, стечајниот управник односно нотар е отпечатен на хартија со бела боја во А4 формат. Формата и содржината на прекршочниот платен налог од ставот 1 на овој член се дадени во прилог 4 кој е составен дел на овој правилник.

Во член 5 од Правилникот се предвидува дека со денот на влегувањето во сила на овој правилник, престанува да важи Правилникот за формата и содржината на прекршочниот платен налог бр. 13-14010/3 од 11 ноември 2015 година („Службен весник на Република Македонија“ бр. 206/15).

Согласно со член 6 од Правилникот, овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

III

Една од основните цели на Уставот на Република Северна Македонија е воспоставување на владеење на правото. Овој уставен принцип со член 8 став 1 алинеја 3 од Уставот е определен како темелна вредност на уставниот поредок на Република Северна Македонија.

Во Република Северна Македонија законите мораат да бидат во согласност со Уставот, а сите други прописи со Уставот и со закон, при што секој е должен да ги почитува Уставот и законите, согласно член 51 од Уставот.

Според член 52 став 1 од Уставот, законите и другите прописи се објавуваат пред да влезат во сила, а според став 2 од истиот член, законите и другите прописи се објавуваат во „Службен весник на Република Северна Македонија“ најдоцна во рок од седум дена од денот на нивното донесување.

Поаѓајќи од наведените уставни одредби произлегува дека објавувањето на законите и другите прописи е во функција на обезбедување на владеење на правото и остварување на слободите и правата на човекот и граѓанинот, како претпоставка за правната сигурност на граѓаните и другите правни субјекти.

Самото објавување на законите и другите прописи претставува чин на обнародување на тие акти и нивно ставање на увид на јавноста. Имено законот, а во конкретниот случај прописот со негово донесување, промулгирање (потпишување) и со објавување во службено гласило, станува применлив акт.

Имајќи го предвид карактерот и значењето на објавувањето на законите и другите прописи, Уставот на Република Северна Македонија утврдил обврска, но и рок, тие да се објавуваат во „Службен весник на Република Северна Македонија“ како службено гласило на Републиката.

Одредбата за објавувањето на законите и другите прописи во Уставот е предвидена во главата за основните слободи и права на човекот и граѓанинот и тоа во делот за гаранциите на основните слободи и права. Овој факт укажува дека Уставот на објавувањето на законите и другите прописи не приоѓа како на техничко прашање, туку на прашање кое длабоко навлегува во уставните гаранции на основните слободи и права на човекот и граѓанинот.

Уставната гаранција за објавувањето на законите и другите прописи се афирмира токму преку одредување на временска рамка заради интензивирање на самата постапка на објавувањето.

Неспорно е дека во Правилникот којшто е предмет на уставно-судска оценка не е наведен денот на неговото донесување. Меѓутоа, истиот е заведен под архивски број 13-10646/1 од 13 декември 2022 година, што како дејствие секогаш следи и е условено со претходно донесување на прописот.

Од друга страна, согласно со Законот за објавување на законите и другите прописи и акти („Службен весник на Република Македонија” бр.56/1999, 43/2002 и „Службен весник на Република Северна Македонија” бр.21/2021) актот е објавен како во електронското така и во печатеното издание на „Службен весник на Република Северна Македонија” бр. 285 од 28 декември 2022 година.

При таква фактичка состојба, Судот утврди дека е пречекорен уставниот рок за објавување, односно истечен е рокот од седум дена за објавување во „Службен весник на Република Северна Македонија“, поради што основано се постави прашањето за уставноста на овој правилник, односно не е во согласност со член 52 став 2 од Уставот.

Имајќи го предвид погоре изнесеното, Судот цени дека во конкретниот случај, со основ се постави прашањето за согласноста на Правилникот за формата и содржината на прекршочниот платен налог („Службен весник на Република Северна Македонија” бр.285/2022 од 28 декември 2022 година) со член 8 став 1 алинеја 3, член 51 и член 52 став 2 од Уставот.

IV

Врз основа на наведеното, Судот, со мнозинство гласови, одлучи како во диспозитивот на оваа одлука.

V

Оваа одлука произведува правно дејство од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија”.

У. бр. 145/2023
9 април 2024 година
Скопје

Претседател
на Уставниот суд на Република
Северна Македонија,
Добрила Кацарска, с.р.